

*Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya
bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var.*

Heydər ƏLİYEV

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZIRLIYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 19 noyabr 2020-ci il № 80 (2498) Qiyməti 30 qəpik

Prezident İlham Əliyev: İşğaldan azad edilmiş torpaqlarda qaldırılan Azərbaycan bayrağı əbədi dalğalanacaq

Noyabrin 16-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandani İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva işğaldan azad edilmiş Füzuli və Cəbrayıl rayonlarında, o cümlədən Füzuli və Cəbrayıl şəhərlərində olublar.

AZERTAC xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyev Füzuli rayonundan Şuşa şəhərinə yol çəkilişi ilə bağlı göstəriş verib. Artıq bu yolu inşasına start verilib.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva laiyənin icrasının gedisi ilə tanış oldular.

Prezident İlham Əliyev dedi:

- Bu gün ölkəmizin həyatında çox əlamətdar bir gündür, tarixi bir gündür. Bu gün Füzuli-Şuşa avtomobil yolu təməli qoyulur. Bu münasibətlə bütün Azərbaycan xalqını ürkədən tebrük edirəm. Bu yoluñ çox böyük əhəmiyyəti var. Çünkü bu yol bizi Qarabağın tacı olan Şuşa şəhərinə aparır.

Son illər ərzində ölkəmizdə bir çox yollar inşa edilib. Deyə bilərəm ki, 2004-cü ilden bu günə qədər 16 min kilometrdən çox avtomobil yolu çəkilibdir və yollar keyfiyyətlidir. Bu göstəriciye görə Azərbaycan dünyada qabaqcıl yerlərdədir. Ancaq bu yoluñ xüsusi əhəmiyyəti var. Dediym ki, bu yol bizi Şuşaya aparır. Eyni zamanda, bu layihə işğaldan azad edilmiş torpaqlarda icra edilən birinci layihədir.

Şuşa işğaldan azad olunandan sonra artıq düşmən dərk etdi ki, bundan sonra bizə qarşı müqavimət göstərmək heç bir əhəmiyyət kəsb etməyəcək. Şuşa işğaldan azad olunandan bir gün sonra qəhrəman Azərbaycan Ordusu daha 70-dən çox yaşayış məntəqəsini işğalçılarından azad edib və əslində, bu, düşmənə vurulan son zərbə idi. Təsadüfi deyil ki, noyabrın 10-da düşmən faktiki olaraq kapitulyasiya aktını imzalamışdır. Şuşanın işğaldan azad edilmesi bizim gücümüzü göstərdi, Ordumuzun peşəkarlığını, hərbçilərimizin cəsarətini, qəhrəmanlığını göstərdi. Şuşanın götürülməsi çox böyük peşəkarlıq, cəsarət tələb edən əməliyyat id. Əminəm ki, bu əməliyyat dünya hərb tarixində xü-

susi yer tutacaqdır. Çünkü bu əməliyyat yalnız yüksək silahlardan silahlanmış bizim qəhrəman hərbçilərimiz dağlardan, meşələrdən, ci-

şirlardan keçərək icra ediblər. Şuşanın işğaldan azad edilmesi bizim şanlı Qələbəmizdir.

Bu gün artıq biz quruculuq işlə-

sindən Füzuli-Şuşa avtomobil yolu çəkilir. Bu yol çox rahat və geniş olacaq. Bu yol imkan verəcək ki, Şuşaya rahat gedib-gələ bilek.

İkinci Qarabağ mühərabəsi bizim şanlı Qələbəmizdir, işğal edilmiş torpaqları işgalçılardan azad edilib. Düşmən tərefindən vurulmuş ziyan hazırda hesablınır və dəqiq hesablanacaq. Zərərçəkmış bütün insanlar dövlət dəstəyi hesabına öz dədə-baba torpaqlarına qayıdaqlar. Bu işləri biz planlı şəkildə aparacaq - ilk növbədə, ziyanın hesablanması, dəqiq uqtun aparılması, ondan sonra bərpə-yenidənqurma işləri.

Bildiğiniz kimi, işğal edilmiş və işğaldan azad olunmuş torpaqlarda düşmən bütün infrastrukturunu dağıdırır. Bizim şəhərlərimiz demək olar ki, yerlə-yekən edilibdir və bu, düşmənin vəhşiliyini bir dəha göstərir. İndi bütün dünya bunu görcək. Bütün dünya görcək ki, biz hansı vəhşi düşmənlə üz-üzə qalmışdıq.

Hazırda münaqişənin siyasi həlli mərhələsidir. Bu mərhələdə Azərbaycan istədiyinə nail olur və olacaq. Münaqişənin hərbi mərhəlesi başa çatıb. Şuşanın azad edilməsi və noyabrın 9-da daha 70-dən çox yaşayış məntəqəsinin işğaldan azad edilmesi münaqişənin hərbi mərhələsinə son qoyub. Mən münaqişənin və ikinci Qarabağ mühərabəsinin əvvəlində demişdim, bu gün də bunu böyük qürur hissi ilə bir dəha deyirəm ki, məsələnin hərbi-siyasi həll yolları var idi və Azərbaycan bunu döyüş meydanında sübut edib. Biz düşməni məcbur etdik ki, kapitulyasiya aktına imza atsın və beləliklə, bizim bu günə qədər işğal altında qalan Ağdam, Laçın və Kəlbəcer rayonları da yaxın günlərdə Azərbaycana qayıdır. Amma baxın, görün, mənfur düşmən hansı vəhşiliklər töredir - evləri yandırırlar, məktəbləri yandırırlar, ağacları qırırlar, elektrik xətlərini qırırlar. Bütün dünya bunu görür, bütün aparıcı beynəlxalq kanallar bunu göstərir. Nə vicdan var, nə utanmaq var, nə əqləq var. Ona görə ikinci Qarabağ mühərabəsində qazanılmış qələbə böyük tarixi əhəmiyyətə malikdir. Bu, təkcə Azərbaycanın öz doğma torpaqlarının işğalçılarından azad edilmesi məsəlesi deyil. Bu, eyni zamanda, bütün dünyaya, bütün işğalçılara göstərir ki, onların sonu bax, belə ola bilər. İşğalçılarning, qəsəbkarların sonu belə olacaq.

(Ardı 2-ci səhifədə)

Prezident İlham Əliyev: İşğaldan azad edilmiş torpaqlarda qaldırılan Azərbaycan bayrağı əbədi dalğalanacaq

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Bu gün bu gözel təməlqoyma mərasimi böyük rəmzi mənə daşıyır. Biz işğaldan azad edilmiş Füzuli şəhərindən və ona qədər olan kəndlərdən Füzuli şəhərinə qədər və Füzuli şəhərindən Şuşa şəhərinə yeni yol çəkirk. Bu yol heç vaxt olmayıb. Azərbaycan vətəndaşları yəqin bilirlər ki, Şuşaya sovet vaxtında yol Ağdam ərazisindən gedirdi - Ağdam-Xankəndi-Şuşa yolu. İndi bu yoldan istifadə etmək hələ ki, mümkin deyil.

Bu gözel hadisə münasibətə bütün Azərbaycan xalqını bir dəha ürkəndən təbrik edirəm. Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır!

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva yol işçiləri ilə xatirə şəkli çəkildilər.

* * *

Qeyd edək ki, Füzuli rayonuna gedən yoluñ etrafında bir vaxtlar həyat qaynayıb, bu kəndlərdə insanlar firavan və sülh içinde yaşayıblar. Ancaq ermənilər tərəfindən torpaqlarımızın işğala məruz qalmasından sonra azərbaycanlılar öz dədə-baba torpaqlarından qovulublar, erməni vandalları tərəfindən evlər yerlə-yeksan edilib. Onlar daşı daş üstündə qoymayıblar, azərbaycanlıların tikdiyi evləri vəhşicəsinə dağıdırlar. Bunlar ermənilərin əmələrinin nəticəsidir.

Dövlətimizin başçısı və birinci xanım işğaldan azad olunmuş Füzuli şəhərinə gəldilər.

Prezident İlham Əliyev Füzuli şəhərində şanlı Azərbaycan bayrağını qaldırdı. Bu görüntüler Azərbaycanın müasir tarixinin ən şanlı səhifələrindəndir. Müzəffər Əli Baş Komandan qəhrəman Azərbaycan Ordusunun işğaldan azad etdiyi tarixi torpaqlımızda üçüncü bayraqımızı qaldırdı.

Prezident İlham Əliyev dedi:

- Füzuli şəhəri işgalçılardan azad edilib. Füzuli şəhərində Azərbaycan bayrağı qaldırılıb. Biz Füzuliye qayıtmışq. Ancaq indi yol boyunca dağıdılmış kəndləri və Füzuli şəhərini dağılmış vəziyyətdə görəndə adamin ürə-

yi ağrıyır. Vəhşilər bizim şəhərimizi nə güne salıblar?! Dağıdıblar, evləri dağıdıblar, bütün infrastrukturunu dağıdıblar, bir dənəde salamat bina yoxdur. Bütün dünya görməlidir erməni vəhşiliyi nə deməkdir və bütün dünyaya biz bunu göstərecəyik. Təkcə Füzuli yox, Ağdam şəhəri nə gündədir, başqa şəhərlər. Sanki bu torpaqlardan bir vəhş qəbile keçib. Hər şeyi dağıdıb, talan edib, bizim mədəni, tarixi, dini irlimizi silmək istəyib, ancaq istədiyinə nail ola bilməyib. Çünkü biz gəlməli idik, qayıtmalı idik. Gəlmışık və qayıtmışq. Düşməni qovmuşq torpaqlarımızdan, Azərbaycanın Dövlət Bayrağını ucaltmışq. Bundan sonra bu torpaqda biz yaşayacaq, necə ki, əsrlər boyu biz yaşamışq, bizim xalqımız yaşayır.

Mənfur düşmən Füzulinin adı-

malıdır. Amma biz sübut etdik ki, münaqişənin həlli var, o cümlədən hərbi həlli var. Bizim qəhrəman hərbiçilərimizin şücaəti, rəşadəti hesabına, şəhidlərimizin qanı-canı bahasına biz bunu bütün dünyaya sübut etmişik, münaqişənin hərbi həlli var və biz buna nail olmuşuq. Əger bu hərbi həll olmasaydı, düşmən kaptulyasiya aktını imzalamazdı. Mühərribən ilk günlərindən mən deyirdim, Ermənistən rehbərliyi, Ermənistən ali baş komandanı, - əgər o adama, ümumiyyətlə, bu adı aid etmək mümkündürsə, - bəyan etməlisiniz, cədvəl verməlisiniz, nə vaxt hansı rayondan çıxırıınız. Ondan sonra biz məhəribəni dayandırıraq. Əks-təqdirdə sona qədər gedəcəyik və getdik de. Füzuli, Hadrut, Cəbrayıl, Zəngilan, Qubadlı, Şuşa və Şuşadan bir gün sonra 70-dən çox kənd azad edildi, bütövlükdə 300-dən çox yaşayış məntəqəsi azad edildi, düşmənin beli qırıldı, düşmən diz çökdü və məcbur oldu noyabrın 10-da o kapitulyasiya aktına imza atdı, məhz bizim gücümüz hesabına. Biz düşməni məcbur etmişik, biz düşmənə yərini göstərmışik, biz Azərbaycan xalqının böyüklüğünü göstərmışik.

Otuz il ərzində həm Ermənistən rehbərliyi, həm onların hava-darları, ermənipərest, azərbaycanafob qüvvələr tərəfindən orta-lığa müxtəlif uydurular atılırdı ki, bəli, Ermənistən güclü ordusu var, erməni xalqı döyüşkən xalqdır, Azərbaycan xalqı döyü-şə bilmir. Məhv etmişik bu uydur-mani, göstərmışik ki, kim döyüş-kən xalqdır, göstərmışik ki, kim müzəffər xalqdır. Sadece olaraq, 1990-ci illərin əvvəllerində Azərbaycanın başında duranlar ordु quruculuğuna fikir verməmişdilər, ölkəmizi xaosa, anarxiyaya sürüklemişdilər. O illərdə bizim

ordular sırasındadır. Biz bütün dünyaya göstərmışik ki, yenilməz xalq Azərbaycan xalqidır, müzəffər ordu Azərbaycan Ordusudur. Erməni mifini məhv etdik, erməni uydurularını məhv etdik, onları yerinə oturtduq, onlar bizim qabağımızda diz çökübər və onlar bundan sonra bu damğa ile ya-sayacaqlar, rəzalet damgası ilə ya-sayacaqlar. Biz isə bundan sonra qurur hissi ilə yaşayacaq, - müzəffər xalq kimi, güclü dövlət kimi, yenilməz ordu kimi, güclü iradə sahibi kimi.

Bu 44 gün ərzində demek olar

olmayacaq. Demişdim ki, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bər-pa edəcək. Demişdim ki, sühl yolu ilə mümkün olmasa, hərbi yolu buna bərpa edəcəyik. Mənim çıxışlarım hər yerde var, dərc edilib. Bu sözləri demişəm və bu-na əməl etmişəm. Ərazi bütövlü-yümüzü bərpa etmişik, işgalçıları işgal edilmiş torpaqlardan qov-muşuq, ikinci erməni dövlətinin yaradılmasına imkan verməmişik, heç bir status haqqında söhbət gedə bilməz. Vahid Azərbay-can dövləti var. Çoxmilətli, çox-konfessiyali, mütəreqqi Azərbay-

can dövləti var. Bütün Azərbay-can vətəndaşları, bütün xalqların, dinlerin nümayəndələri nor-mal yaşayırlar, mehribanlıq, sühl şəraitində yaşayırlar. Erməni xalqı da belə yaşayacaq. Bizim erməni xalqı ilə işimiz yoxdur. Mən bu 44 gün ərzində coxsayılı müş-sahibərimdə demişəm, onlar bizim vətəndaşlarımızdır və onlar görəcəklər ki, Azərbaycan rehbərliyi altında onlar yaxşı ya-sayacaqlar, onlar kriminal, qorxa-qunta rejimindən öz yaxasını qur-tarmalıdırlar. Dağılıq Qarabağın separatçı rehbərləri qorxaqdırlar. Onların qorxaqlığını orada ya-sayan ermənilər görübərlər, Ermənistanda yaşayan ermənilər görübərlər. Nə qədər adam fərərlik edib. Onların o xunta başçısı bunkerde gizlənmişdi, burnunu belə bayra-q çıxara bilmirdi. Bəs hanı sənin hünerin, cəsarətin!?

Biz Ermənistən ordusunu çök-dürdük və eyni zamanda, Ermənistana uzun illər rehbərlik etmiş ciyətkarlara da dərs verdik. Paşinyan son iki il ərzində öz ölkəsini məhv etdib və indi, sadəcə olaraq, fikirləşir ki, öz canını erməni xalqının qəzəbindən necə qurtarsın?! Biz Koçaryan-Sarkisyan ordusunu məhv etdik. Onlar bizim torpaqlarımızı dağıdırlar. Onlar bu dəfə qorxaqçasına heç burunlarını soxa bilmedilər. Dağılıq Qarabağ ərazisində. Bəs hanı sizin qəhrəmanlığınız? Döşünüze taxmısınız saxta "qəhrəman" ordenlərini, çıxardın atın eşiye o dəmir-dümürləri, sizi biz məglub etmişik. Paşinyan heç kimdir. Koçaryan və Sarkisyan, Azərbay-can xalqının celladları, Xocalı cəlladları, sizi biz məglub etmişik, sizin ordunuzu məhv etmişik. Əger kapitulyasiya aktı Ermənistən tərəfindən imzalanmasaydı, özləri bilirlər ne ilə qurtaracaqdı bu mühərribə.

(Ardı 3-cü səhifədə)

nı da dəyişdirib, bir eybəcər ad qoyubdur. Füzuli bizim dahi, böyük şairimiz Məhəmməd Füzulinin adını daşıyır. Biz bu adı bər-pa etmişik. Dağıdılmış Füzuli şəhəri erməni faşizminin canlı şahidi-dir. Bütün dünya bunu görməlidir, necə ki, 30 il səssiz qalıb, 30 il biganə qalıb. O biganəlik faktiki olaraq erməni işğalını möhkəmləndirir-di. Bizi sanki bu vəziyyətə barış-mağşa sövq edirdilər, sühl yolu ilə məsələ həll olunsun, ildən-ilə, 30 il ərzində biz eyni sözleri eşidirdik - münaqişənin hərbi həlli yoxdur, bu məsələ sühl yolu ilə həll olun-

torpaqlarımız işğal altına düşən-də ovaxtkı hakimiyət vətəndaş mühərribəsi başlamışdı, AXC-Müsavat cütlüyü öz esqərlərini əsir götürdü, Gəncəni bom-balamaşdı. Ona görə torpaqlar əldən getdi. İndi bax, Ermənistən əhalisi Azərbaycan əhalisinin ya-sadığı illəri - 1992-ci illəri yaşıyır. Azərbaycan xalqı o mənfur hakimiyəti bir ildən sonra yox etdi, süpürüb atdı. Heydər Əliyev hakimiyətə gələndən sonra bütün müsbət meyillər inkişaf etmə-yə başlamışdır. Bu gün bizim or-dumuz dünya miqyasında güclü

miza yaraşır, igid oğullarımıza yaraşır, dövlətimizə yaraşır və bu Qələbə gücümüzü göstərdi. Onu göstərdi ki, heç vaxt Azərbaycan bu vəziyyətə barışmayacaq. Mən 17 il ərzində ölkə Prezidenti və Ali Baş Komandan kimi dəfələrle Ermənistən-Azərbaycan, Dağılıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı öz sözlərimi demişdim. De-mişdim, biz heç vaxt imkan vere bilmərik ki, tarixi Azərbaycan tor-pağında ikinci erməni dövləti ya-radılsın. Demişdim ki, heç vaxt Azərbaycanın ərazi bütövlüyü danişqılar mövzusu olmayıb və

Prezident İlham Əliyev: İşğaldan azad edilmiş torpaqlarda qaldırılan Azərbaycan bayrağı əbədi dalgalanacaq

(Əvvəli 2-ci səhifədə)

Bax, budur bizim gücümüz, budur bizim birliyimiz. Dəmir yumruq sizin başınızı əzdi və bundan sonra artıq heç kim bizimlə ultimatum dili ilə danışmayaçaq. O cümlədən rəzil vəziyyətdə olan Paşinyan, bize yeddi sərt irəli sürdü, başına vurduq bütün o şərtləri. Nə oldu o şərtlər? Mənim bir şərtim var idi, redd ol, çıx get və o sərət əməl edildi. Güc hesabına, birlik hesabına, ığidlerimiz hesabına, şəhidlərimiz hesabına. Burada, işğaldan azad edilmiş Füzuli şəhərində bir daha bütün şəhidlərimizə Allahdan rəhmət diləyirəm, onların yaxınlarına səbir diləyirəm, onların valideynlərinə təşəkkürüm bildirirəm ki, dövlətimiz üçün, xalqımız üçün beş ığidlər yetişdiriblər. Onların xatirəsi bizim qəlbimizdə əbədi yaşayacaq. Bütün yaralı herbiclerimize Allahdan şəfa diləyirəm, eminəm ki, onlar tezliklə normal həyataya qayıdadək, onlar daim diqqət merkəzində olacaqlar.

Bizim bütün herbiclerimiz, Füzuli və işğaldan azad edilmiş başqa torpaqlarda yaşamış sakınlar bilməlidirlər ki, biz bütün bu yerləri bərpa edəcəyik. Mən deməşim, Füzulidə bir dənə də bina tapılmalıdır ki, orada Azərbaycan bayrağı ucaldılsın. Amma biz bərpa edəcəyik. İndi müvafiq göstərişlər ve-

Cəbrayıl gedərkən avtomobili özü idarə edən Prezident İlham Əliyev dedi:

- Cəbrayıl rayonu. Gedirik Xudafərin körpüsünün yanına. Xudafərin körpüsü qabaqdadır.

Bu da Azərbaycan vətəndaşının vəhşi düşmən tərəfindən dağdırılmış evləridir.

Araz çayı, Azərbaycan-İran sərhədi. Dostluq sərhədidir.

Yol boyunca düşmənən dağlığı kəndləri görərən bir daha şahidi oluruq ki, biz hansı vəhşi düş-

Bu da Xudafərin su anbarıdır. İndi tunelə giririk. O təref qonşu dövlət İran İslam Respublikasıdır.

* * *

Dövlətimizin başçısı və birinci xanım Xudafərin körpüsünə gəldilər. Bu anlar da tariximizin səhifələrinə qızıl hərflərə yazılıcaq.

Prezident İlham Əliyev Xudafərin körpüsündə şanlı Azərbaycan bayrağını qaldırdı. Dövlətimizin başçısının bayraqımızı tarixi Xudafərin körpüsündə qaldırmışı Azərbaycan xalqı üçün qürur və fəxarətdir. Xalqımızın mənəviyyatında, tarixində dərin iz buraxan Xudafərin həm də milli qürur məsəlesi idi.

Sonra Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Araz çayının sahilini gəzdilər, Xudafərin körpüsünün önündə xatire şəkilləri çəkdirdilər.

Daha sonra dövlətimizin başçısı və birinci xanım Cəbrayıl şəhərinə yola düşdülər.

Cəbrayıl şəhərinə gedən yolu ətrafi da eyni vəziyyətdədir. Budur, erməni işğalçılarının çirkin üzü. Bu, erməni vandallarının əsl mahiyyətini ortaya qoyur, onların kimiliyi göstərir.

Prezident İlham Əliyev:

- Cəbrayıl şəhərinə giririk. Düşmən burada özü üçün hərbi hissələr yaradıb. Şəhərdə hərbi hissələrdən başqa bir şey yoxdur.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva oktyabrın 4-də işğaldan azad edilmiş Cəbrayıl şəhərini zəfərlər.

Xalqımızın uzun illər həsrətində olduğu anları yaşadıq. Dövlətimizin başçısı, Ali Baş Komandan Cəbrayıl şəhərində de üçrəngli bayraqımızı qaldırdı.

Prezident İlham Əliyev:

- Cəbrayıl şəhəri işğaldan azad edilib, Azərbaycanın Dövlət Bayrağı ucaldılib. Bütün Azərbaycan xalqını təbrik edirəm. Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır!

Gedək baxaq bəzi binalara.

Bura düşmənin polis idarəsi olub. İndi Azərbaycan polisi keşik çəkir.

Baxın, mənfi düşmən Cəbrayıl şəhərini ne güne salıb. Bütün dünya bunu görsün. Görsün və bilsin ki, biz hansı yaramaz düşmənə üz-üzəyik. Bütün binaları dağdırıblar, talan ediblər. Onların məqsədi var idi ki, bundan sonra

rıldı, planlı şəkildə bunu edəcəyik, beynəlxalq ekspertləri dəvət etmişik, onlar da gələcəklər. Bütün dəymış ziyanı birlidə hesablaşacaq. Ondan sonra şəhərsalma üzrə mütəxəssisləri - həm Azərbaycan mütəxəssislərini, həm xərici mütəxəssisləri dəvət edəcəyik. Onlar da gələcəklər, yeni bir şəhərsalma planı qurulacaqdır. Kəndlərin, şəhərlərin, infrastrukturun, ekolojiyanın bərpası - bütün bulaqları var. Hamisini icra edəcəyik, İnşallah, hamisini! Allahın köməyi ilə hamisini icra edəcəyik. Necə ki, torpaqlarımızı qaytarıdık, düşməni mehv etdik, bu üçrəngli bayraqımızı ucaldıq, bütün qalan məsələləri də həll edəcəyik. Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır!

* * *

Dövlətimizin başçısı sükan arxasında yolda gedərkən yol kənarına toplaşan insanları gördü və avtomobili saxlayaraq onlarla görüşdü.

* * *

mənlə üz-üzəyik. Bunları gördükcə bir daha adam əmin olur ki, biz təkcə öz ərazi bütövlüyüümüzü bərpa etməmişik, biz yırtıcı düşməni məhv etmişik. Dünənda bir çox mühərabələr olub, bu gün də gedir. Bu gün də bəzi yerlərdə işgal davam edir. Amma inanıram ki, kimse bu qədər qəddar, bu qədər qeyri-insani bir düşmənlə üz-üzə qalsın.

Bizim tarixi qələbəmiz erməni fasızlığını üzərində eldə edilmiş qələbedir. Bizim zəferimiz haqqın, edəletin bərpasıdır. Bu gün, noyabrın 16-sı mənim həyatımda xüsusi tarix olaraq qalacaq. Çünkü bir neçə dəqiqədən sonra biz qədim memarlıq abidəmiz olan Xudafərin körpüsüne yaxınlaşacaq.

Bu dağlar artıq bizimdir, həmisi bizim olub. Ancaq 30 ilə yaxın düşmən bu dağlarda, bu torpaqlarda, bizim dədə-baba torpaqlarımızda oturub, bize meydan oxuyub.

Vəhşi düşmən tərəfindən dağlılmış evlərin hamisini bərpa edəcəyik.

* * *

- Cəbrayıl şəhəri işğaldan azad edilib, Azərbaycanın Dövlət Bayrağı ucaldılib. Bütün Azərbaycan xalqını təbrik edirəm. Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır!

Gedək baxaq bəzi binalara.

Bura düşmənin polis idarəsi olub. İndi Azərbaycan polisi keşik çəkir.

Baxın, mənfi düşmən Cəbrayıl şəhərini ne güne salıb. Bütün dünya bunu görsün. Görsün və bilsin ki, biz hansı yaramaz düşmənə üz-üzəyik. Bütün binaları dağdırıblar, talan ediblər. Onların məqsədi var idi ki, bundan sonra

məktəbler, tibb ocaqları yaradılacaq. Bütün infrastruktur yaradılacaq. Küçələr salınacaq, parklar, xiyanətlər salınacaq. Bütün şəhərlərdə qəlebə abidələri ucaldıracaq. Yəhəyə qayidacaq.

Yene de Azərbaycan vətəndaşları burada yaşayacaqlar, quraqalar, yaradacaqlar. Amma bugünkü tarix heç vaxt silinməyecək. Erməni vəhşiliyinin canlı şahidleridir, bax, bu dağılmış evlər. Bu evlərdə Azərbaycan vətəndaşları yaşayıb, mülki vətəndaşlar yaşayıb. Mənfi düşmən gelib onları öz torpaqlarından didergin salıb, onların binalarını dağdırıb, onların əmlakını mənimləşib, tala'yıb. Düşmən oğru, əxlaqsız, vicdansız bir düşməndir. Mən bir daha demək istəyirəm ki, bizim parlaq Qəlebəmiz tekce ölkəmizin ərazi bütövlüğünün bərpası deyil. Bu, şərəxəy qüvvələrinin mübarizəsidir. Şər qüvvələri məğlub olub, amma biz qalib gelmişik. Çünkü biz qurub yaradarıq. Ermənilər isə bax, bunları ediblər, dağıdılalar.

Bərpa edəcəyik bunları, hamisini bərpa edəcəyik. Azərbaycan xalqı bir daha öz böyüklüyünü göstərəcək. Bir daha bütün dünyaya səbüt edəcəyik ki, biz böyük xalqıq. Biz qayıtmışq, vuruşa-vuruşa qayıtmışq. Heç kim bize bu torpaqları bağışlamayıb. Heç bir beynəlxalq təşkilat təcavüzkarə təzyiq göstərməyib. Heç kim onlardan tələb etməyib ki, BMT Tehlükəsizlik Şurasının qətnamələrini icra etsin. Sadəcə olaraq, nə hərb, nə sülh, hər şeyi dondurmuş vəziyyətdə saxlamaq, işgali əbədiləşdirmək, bizim tarixi tor-

gələcək, ekspertlər gələcək, bütün ziyan hesablanacaq. Otuz il ərzində bize vurulmuş ziyan hesablanacaq. Bu günlərdə Kelbecəri dağlarından, meşələri qıran, binaları, məktəbləri yandıran düşmən onun da cavabını verəcək.

Onlar hesab edirdilər ki, bu dağlıqlardan sonra Azərbaycan əhalisi heç vaxt buraya qayıtmayacaq. O məqsədə buranı dağdırıblar. Amma səhv ediblər. Bəz qayıtmışq. Bax, durmuşq burada, öz dogma torpağımızda, Cəbrayıl şəhərində. Bütün buraları bərpa edəcəyik.

Yeni böyük baş plan tərtib ediləcək. Müvafiq göstərişlər verilib. Hər bir şəhər üçün xüsusi baş plan tərtib ediləcək. Burada bütün inzibati binalar, ictimai binalar,

paqlarımızın tarixi ərsini silmək, torpaqlarımızı erməniləşdirmək, şəhərlərimizə eybəcər erməni adları vermək və bu məsələni Azərbaycan xalqının yaddaşından silmək idil onların məqsədi. Amma səhv etdilər. Dəfələrlə demişəm ki, biz bu işgalləri heç vaxt barışmayacaq. Hər bir cəbrayilli bir arzu ilə yaşayırı ki, öz dədə-baba torpağına qayıtsın. Haqq-ədalət zəfər caldı. Müzəffər Azərbaycan Ordusu zəfər çalıdı. Düşmənin beli qırıldı. Düşmən torpaqlarımızdan qovuldu. Azərbaycan bayrağı işğaldan azad edilmiş torpaqlarda qaldırıldı və əbədi dalgalanacaq.

Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır!

Prezident İlham Əliyev: Bu qələbəni qazanan bizim texniki vasitələr yox, əsgər və zabitlərimizdir

Azərbaycan Ordusu Ermənistən-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsini həll etdi, torpaqlarımız işğaldan azad olundu. Bu Vətən müharibəsində qələbə qazanan, bu qələbəylə tarix yayan ordumuzun güdrətidir. Döyüş iştirakçılarının fikirləri də tarix kimi yaşadılacaq.

Zabit Rəşad Əliyev:

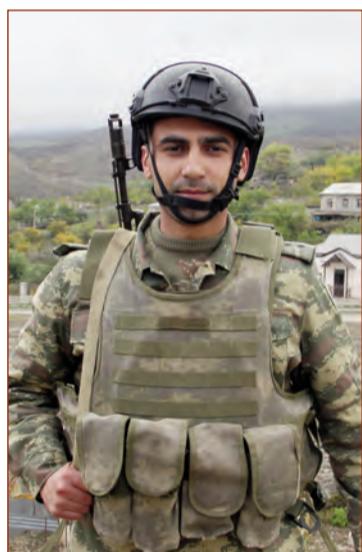
- Yenilməz Azərbaycan Ordusunun düşməni döyüş meydandasında məglub etdi. Vətən torpaqlarının azadlığı uğrunda başlayan əks-hücum əməliyyatında erməni silahlı birləşmələrinin yüzlərle canlı qüvvəsi, döyüş texnikası bölmələrimiz tərəfindən məhv edildi. Düşmənin çoxlu sayda texnikasını götürdük. Erməni hərbi birləşmələrində fərərlilik baş alıb ger-

paqlarımızın azadlığı uğrunda gedən döyüş həmləsində iştirakçımla şərəf duyuram. Biz bu günləri səbirsizlikle gözlədik. Bizi müdrik Ali Baş Komandanımız var. Müzəffər Azərbaycan Ordusu Qarabağda zəfer qazandı. Qarabağ Azərbaycandır!

Zabit Xəlqi Haqverdiyev:

- Mən istehkamçıyam. Döyüşdə istehkamçının fealiyyəti xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Döyüşün önündə getmək mənim vəzifə borcumdur. Xidmətimlə şərəf duyuram. İşğaldan azad olunmuş ərazilərimizi düşmənin basdırıldığı minalardan təmizləyir, bölmələrimizin düşmən üzərində əks-həmləsi üçün təhlükəsiz dəhlizlər açırdıq. Ordumuz gündən-güne irəliləyirdi. Tarixi torpaqlarımız düşmən işğalından azad olundu. Səydaşlarımızın öz ata-baba yurduna təhlükəsiz qayıtmaları üçün də hələ qarşıda görülesi böyük işlərimiz var. Haqq savaşımız Böyük Qələbə ilə başa çatdıqdan sonra işğaldan azad olunmuş rayonlarımızda, kəndlərimizdə bərpə işləri başlayacaq. Erməni faşistlərinin viran qoymuş ərazilərimizdə, ata-baba torpaqlarımızda yenidən həyat yaranacaq. Biz istehkamçılar da bu quruculuq işlərində iştirakçı olacaq. Xüsusi olaraq onu da qeyd etmək istəyirəm ki, döyüş meydandasında hüner göstərən əsgər və zabitlərimizə xalqımızın böyük dəstəyi, güveni var idi. Bu bizi daha da böyük qələbələrə ruhlandırdı. Arxa cəbhənin ürəyi ön cəbhə ilə döyündürdü. Bax, bu birliyin, həmrəyliyin sayəsinde qələbə bizim oldu. Azərbaycan Ordusunun döyüş meydandasında apardığı haqq savaşa qələbəmizlə başa çatdı. Tarixi torpaqlarımız düşmən işğalında qalmadı.

dirdi. Artıq işgalçının sonunun yaxınlaşdığını hiss edirdik. Onları təslim olmaqdan başqa çərələri qalmadı. Ərazi bütövlüyüümüz bərpə olundu. Ali Baş Komandanının rəhbərliyi altında şanlı Azərbaycan Ordusu döyüş meydandasında qəhrəmanlıq tariximizə yeni-yeni şərəflə səhifələr yazdı. Apardığımız əməliyyatlar zamanı şəxsi həyətin döyüş əzmi, vətənpərvərlik ruhu çox yüksək idi. Demək olar ki, her gün işğal altında olan ərazilərimizi azad edir, o yerlərə üçrəngli bayraqımızı sancırıq. Bu gün ordumuzun azad etdiyi tarixi torpaqlarımız üçrəngli Azərbaycan Bayrağına bürünüb. Hər yerdə şanlı bayraqımız dalgalanır. Bu biz döyüşçülərə daha böyük qürur verir. Şanlı bayraqımız zirvələrdə qərar tutan Şuşada da dalgalanır. Aprel döyüşlərindən dərs almayan erməni hərbi birləşmələri ordumuzun yüksək peşəkarlığı sayəsində hədəflərini dəqiq zərbələrlə darmadağın etdi. Tarix yayan ordumuz düşmənə göz dağı oldu. İllərdir işğal altında olan torpaqlarını Azərbaycan Ordusunun qəhrəman əsgər və zabitləri düşməndən azad etdi. Xalqımız hər gün cəbhədən qələbə xəbərləri alırdı. Rayonlarımız, kəndlərimiz işgalçılardan təmizləndi. Mən də Azərbaycan Ordusunun zabiti olaraq tor-

muzdan döndərə bilməzdi. Biz haqq yolundaydıq. Tarixi torpaqlarımızı erməni işgalçılardan təmizləyirdik. Onlar isə döyüş meydandasından qaçırdılar. Dinc insanlarımızı gecəyarı yatdıqları yerde öldürdülər. Onlar faşistdirlər, onlar terroristdirlər, onlar uşaqlar qatilləridirlər. Ali Baş Komandanın rəhbərliyi altında qüdrətli ordumuz ərazi bütövlüğümüzü bərpə etmək, tarixi ədaləti bərpə etdi. 30 ilə yaxındır ki, təcavüzkar Ermənistanın işğal altında saxladığı tarixi torpaqlarımız azadlığına qovuşdu. Torpaqlarımız azad olunanadək döyüş mey-

danını düşmən əsgərindən fərqli olaraq tərk etmədik. Azərbaycanımızın mədəniyyət beşiyi olan, 28 ildən artıq düşmən əsirliyində qalan doğma Şuşamız öz azadlığına qovuşdu. Qarabağ tariximiz bir par-

casıdır. Qarabağ Azərbaycandır! Eşq olsun, zəfər tariximizi yayan Azərbaycan Ordusuna!

Əsgər İlkin Nəsrullayev:

- Torpaqlarımızın azadlığı uğrunda döyüşlərdə iştirak etmək ən böyük amalim olub. Bu gün Azərbaycan əsgərinin adı hər yerde şərəflə çekilir. Mən bununla fəxr edirəm. Vətənimizin bütövlüyü bərpa olundu. Düşmənin bölmələri darmadağın edildi. Biz irəlilədikcə düşmən ordusunun əsgəri silahını atıb döyüş meydandasından qaçırdı. Ağ bayraq qaldırıb teslim olurdular. Onlar qorxaqdırlar. Düşməni Ali Baş Komandanın dediyi kimi, iti qovan kimi qovduq torpaqlarımızdan. Artıq erməni işgalçılari döyüş meydandasında Azərbaycan Ordusunun əsgərlərinə, zabitlərinə məglub olduqlarını təsdiqlədilər, teslim oldular. Ordumuz neçə-neçə rayonumuza, kəndimizi, qəsəbəmizi erməni faşistlərindən təmizləyib. Eşq olsun, Azərbaycan Ordusuna! Qələbə bizimlədir. Ali Baş Komandanımızın "Qarabağ Azərbaycandır!" sözleri biz əsgərlərin döyüş şüarına çevrilmişdi.

Əsgər Xanlar Abdullayev:

- Ordumuzun əks-hücum əməliyyatı başlandığı gündən mən də döyüşən əsgərlərin sırasındayam. Biz tarixi torpaqlarımızın azadlığı uğrunda döyüşdük. Bizim savaşımız haqq savaşıdır. Bu haqq savaşında biz qalib gəldik. Biz ərazi bütövlüğümüzü bərpə etdik. Qələbə bizimdir. Qələbə Azərbaycanındır. Ali Baş Komandanın rəhbərliyi altında müzəffər ordumuz erməni qəsbkarlarının işğal etdi. Erməni vandallızmı nəticəsində çoxlu sayda tarixi abidələrimiz məhv edilib. Faşizm xıslətlə düşmən torpaqlarımızda görünməmiş vəhşiliklər töredib. Bu gün də ənənəsinə sadıq qalan, döyüş meydandasında məglub olan erməni faşistləri hərbi obyektləri deyil, dinc insanımızı hədəfə alılar. Onlar Gəncəyə, Bərdəyə istifadəsi qadağan olmuş raketlər atıldı. Hadisələr nəticəsində mülki insanımız yene də qanlı erməni terrorunun qurbanına çevrildilər. Ordumuz isə Gəncənin, Bərdənin qışasını döyüş meydandasında aldı. Sərrast atəşlərlə düşmən hədəfləri darmadağın edildi. Eşq olsun, Azərbaycan Ordusuna!

mağimla mən də şərəf duymam. Ali Baş Komandanın rəhbərliyi altında başlayan ordumuz un uğurlu əks-hücum əməliyyatında iştirakımla da çox qururluyam. Biz döyüş meydandasında işgalçılari məhv etdik, onları torpaqlarımızdan qovduq. Erməni faşistlərinin illərdir ki, işğal altında saxladıqları torpaqların hər qarşı bizim üçün əzizdir, doğmadır, müqəddəsdir. O torpaqlarla bizim əcdadlarımızın qəbirləri qalıb. Şəhidlərimizin qanı axan torpaqlarımız bizim üçün elbətə ki, müqəddəsdir. Faşist xisəltli, riyakar ermənilər rədd oldular bizim tarixi torpaqlarımızdan. Azərbaycan əsgərinin fədakarlığı sayəsində Vətənimizin ərazi bütövlüyü bərpa olundu. Biz öz Vətənimizin bütövlüyü uğrunda haqq savaşına qalxdıq. Burada ermənin vətəni, torpağı yoxdur. O, işgalçıdır. Gəlib illərdir bizim torpaqlarımızı işgal altında saxlayıblar. Ermə-

ni işgalçılari Ali Baş Komandanımızın dediyi kimi "İti qovan kimi qovuruq." Biz qalib gəldik. Zəfər bizim oldu!

Əsgər Tacir Abbaszadə:

- Rabitəciyəm. Döyüşdə dəyanıqlı, fasilesiz rabitənin vacibliyini, əhəmiyyətini dərinləniblərim. Fəxr edirəm ki, torpaqlarımızın azadlığı, ərazi bütövlüğümüzün bərpası uğrunda gedən döyüşlərin mən də iştirakçıyım. Ordumuzun əsgərləri, zabitləri döyüş-döyüşə ireliləyirdi, düşmənin illərlə qurduğu istehkamları darmadağın edirdilər, torpaqlarımız kəndindən azad olundur. Sevinirk ki, torpaq həsrətlisi olan həmvətənlərimiz öz tarixi ata-baba yurdlarına qovuşdular. Qələbə xəberlərini, döyüşən bölmələrimizin əməliyyatlarının uğurla yerinə yetirilməsi xəberlərini eйтitmək qururvericidir. Azərbaycan əsgəri içidiyi Hərbi andına sadıqdi, döyüş meydandasında işgalçını məhv etdi, torpaqlarının azadlığı uğrunda son damla qanınadək döyüdü. Erməni əsgəri isə silahını atıb qaçırdı, ölmək istəmirdi. Erməni hərbi birləşmələrində özbaşınalıq, fərərlilik halları kütlevi hal almışdı. Ordumuzun ard-arda qələbələri düşməni çox sarsıdı. Bizi isə böyük ruh yüksəkliyi, döyüş əzmi vardır.

(Ardı 5-ci səhifədə)

Prezident İlham Əliyev: Bu qələbəni qazanan bizim texniki vasitələr yox, əsgər və zabitlərimizdir

(Əvvəli 4-cü səhifədə)

Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu çavuş Elvin Bədəlov:

- Ali Baş Komandanımızın rəhbərliyi altında başlayan, 44 gün davam edən ordumuzun əks-hücum əməliyyatı qələbə ilə başa çatdı. Qəhrəman Azərbaycan əsgəri son sözünü döyüş meydانında dedi. İllərdir erməni faşistləri tərəfindən işgal olunan tarixi torpaqlarımız azad olundu. Bu gün o torpaqlarımızda üçrəngli Azərbaycan bayrağı dalğalanır. Vətən müharibəsində iştirakımla qürur duyuram. Xalqımız bu günlər ağır sınaqdan başıucu, alnacıq çıxdı. Ali Baş Komandanının etrafında sıx birləşdi, ordusunun yanında oldu. Qelbi cəbhədə döyüşən əsgər övladları ile döyündü. Biz döyüşçüler Ali Baş Komandanımızdan, xalqımızdan gücləndi, müzeffər Ali Baş Komandanımızın qalib əsgərləriyik. Ali Baş Komandanımızın rəhbərliyi altında başlayan haqq savaşıımız ordumuzun qələbəsi, düşmənin məğlubiyəti ilə nəticələndi. Erməni işgalçılarının əsirliyində qalan tarixi torpaqlarımız öz azadlığına qovuşdu. Artıq işğaldan azad olunan torpaqlarımız öz doğma sakinlərinin yolunu gözləyir. Gözün aydın Vətən, bütövlüyüն bərpa olundu.

mək üçün döyüşmək istəmirdi. Zorla döyüslərə cəlb edilən erməni əsgərlərinin təslim olmaqdan başqa çarələri qalmadı. Biz qüdrəti ordunun, güclü sərkərənin, müzeffər Ali Baş Komandanımızın qalib əsgərləriyik. Ali Baş Komandanımızın rəhbərliyi altında başlayan haqq savaşıımız ordumuzun qələbəsi, düşmənin məğlubiyəti ilə nəticələndi. Erməni işgalçılarının əsirliyində qalan tarixi torpaqlarımız öz azadlığına qovuşdu. Artıq işğaldan azad olunan torpaqlarımız öz doğma sakinlərinin yolunu gözləyir. Gözün aydın Vətən, bütövlüyüն bərpa olundu.

Əsgər Xeyyam Abduləliyev:

- Son damla qanımadək döyüşəcəymə and içdim. Ölsəm şəhid, qalsam qazi olacam, dedim. Bu düşüncələrlə Vətən savasına könlüllü yollandım. Vətən əedadlarımızın, ata-babalarımızın bize qoyub getdikləri əmanətdir. Bu torpaqları yağılardan qorumaq, onun müdafiəsində dayanmaq hər birimizin müqəddəs borcudur. Mən bur qonşularımız illərdir xalqımıza görünməmiş faciələr yaşadılar. Soyaşlarımızı tarixi torpaqlarından didergin salıblar. Erməni qəsbkarları işgal etdikləri Azərbaycan torpaqlarında hansı vəhşilikləri töötəməyiblər?! Bu torpaqlar bize məxsusdur. Erməni vandalları bizim mədəniyyət abidələrimizi, məscidlərimizi, məktəblərimizi dağıdlıblar, məhv edirlər. Bunların hər biri cinayətdir. Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə Azərbaycan bu gün 30 ilə yaxındır ki, işğal altında qalan torpaqlarını geri qaytarır. İşgalçını torpaqlarımızdan qovduq.

lar da, güllələrimizdən yayına bilmədilər. Atılan hər güllə bir düşməni məhv etdi. Qısa müddət ərzində mövqelərimizi ələ keçirəcəyinə ümidi edən işgalçılardan arzuları puç oldu. Biz ığdırılmışlı, qəhrəmanlığımızla, dəqiq atəş zərbələrimizlə işgalçıların hücumlarını dayandırıq. Düşmənin gücү zəifləyən kimi əks-hücumu keçdi. Beləcə, torpaqlarımızın azadlığı uğrunda Vətən müharibəsi başlandı. Ərazilərimizi dinc yolla qaytarmaq istəmeyən erməni qəsbkarlarına bütün döyüslər

Zəngilan və Qubadlıdan erməni işgalçıları qovulub çıxarılıb. Qədim Şuşamız da düşmən əsirliyindən xilas edilib. Üçrəngli bayrağımız Şuşa qalasına sancılıb. Ərazi bütövlüyüն bərpa olunub. Ordumuz haqq savaşında qalıbdır. Yaşasın, Azərbaycan Ordusu! Yaşasın, Ali Baş Komandan!

Gizir İlqar Cəfərov:

- 27 sentyabr tarixində ermənilərin atəşkəsi pozması nəticəsində ordumuzun əks-hücum əməliyyatı başladı. Bu, Vətən müharibəsi idi. Haqq savaşıımız idi. Tarixi torpaqlarımız erməni vandallarından temizlənir. Haqq savaşımda şanlı ordumuz düşməni qətiyyətlə susdurdu. Ərazi bütövlüyüն bərpasını ve tarixi ədaləti təmin etdi. Düşmən döyüş meydənında Azərbaycan əsgərinə təslim olub. Biz Vətən torpaqlarının azadlığı uğrunda döyüşərkən, erməni əsgəri silahını atıb qarçıdı. Biz döyüşçüler ruh yüksəkliyi ilə düşmənin üzərinə gedirdik. İşgalçi ordunun əsgəri isə özgə torpağı uğrunda ölmə-

də sarsıcı zərbələr vura-vura irəlilədik. Gərgin döyüslərdən sonra düşməni illərdən bəri da-

yandığı mövqelərindən vurub çıxdıq. Zəfer dalınca zəfər qazandıq, uğur dalınca uğur qazandıq. Kənd-kənd, obaba, şəhər-şəhər ərazilərimizi erməni qəsbkarlarından azad etdik. Bu gün üçrəngli bayraqımız Cəbrayıldı, Füzulidə, Zəngilanda, Qubadlıda, Şuşada və işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə dalğalanır. Çok qururverici günlər yaşayıraq.

Əsgər Əmir Nəbiyev:

- Sözün həqiqi mənasında, Azərbaycan Ordusu çox şərəflə bir tarix yazdı. Uzun illər torpaqlarımızın erməni işğalında qalması xalqımızı çox narahat edirdi. Nəyin bahasına olursa olsun, bu narahatlılığı son qoyulmaliydi, işğalda qalan doğma ocaqlarımız qəsbədən azad edilməliydi. Illər uzun ermənilərin nazi ilə oynadığımız bəs edərdi. Düşmən hər addımda hiyləgərlik göstərir, torpaqlarımızdan çıxmak istəmirdi. Danışqlarda min bəhanə uydurur, yüz yalan danışındı. Deməli, qəsbkarlara gücümüzü göstərməliyik. Əgər yağılar gücümüzü görməsəydi, yəqin ki, torpaqlarımızdan çıxmayaçdlar. Özünü "məğlubedilməz" hesab edən düşmən qəflətən mövqelərimiz üzərinə hücuma keçdi. "Həyəcan" çağırışı ilə səngərlərimizə tələsdik. Qısa vaxtdan sonra ön mövqeye yetişdik. Gərgin döyüş gedirdi. Düşmən bütün gücü ilə postlarımıza yaxınlaşmağa çalışırdı. Buna yol vermək olmazdı. Nəyin bahasına olursa olsun, qəsbkarları geri oturtmaliydi. Bu məqsədə müdafiə işlərini gücləndirdik. Güllə ve mərmisəsələri yeri-göyü başına götürmüştü. Bir olsun bele atəşə ara vermedən döyüşürdü. Yağıların hücumları uzun çəkmədi. Yavaş-yavaş zəifləyən düşmən geri çəkildi. Vaxt itirmədən səngərlərimizdən çıxbı yağıların üstüne atıldıq. Beləcə, Azərbaycan Ordusu yeni zəfərlər qazana-qazana torpaqlarımızı erməni işgalçılarından azad etməye başladı. Artıq bu gün Azərbaycan zabitinin, Azərbaycan əsgərinin qəhrəmanlığı sayəsində Cəbrayıldı, Füzuli, Zəngilan, Qubadlı, Şuşa erməni qəsbkarlarından azad edilib. Müzeffər

yaxşıca göstərdi. Mən də bir əsgər kimi Vətən müharibəsində hüner və cəsarətlə vuruşdum.

Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu Mirzə Məmmədov:

- Torpaqlarımızın hər qarışı mənəm üçün müqəddəs və əzizdir. Mənə əziz olan bu torpaq uğrunda vuruşmaq olduqca şərəflə idi. Yurdumuzun uzun illər işğaldə qalması biz hərbçiləri xoş narahat edirdi. Gündələrin birində döyüşlərin başlanacağıni və bu narahatlılığı son qoyulacağını gözləyirdik. Axi ki, həmin gün qapımızı döyüd. Qorxmadan, cəsarətlə, hünərlə döyüşlərə atıldıq. Böyük igidlik və rəşadət göstərək torpaqlarımızı erməni işgalçılarından təmizlədik. Yurdumuzu qəsbkarlardan azad etdiyimizə görə bu gün üzümüz gülür, könlüməz açılıb. Təkcə biz yox, illər uzun əzablarla dolu olan köçkünlər həyatı yaşayan insanlarımız da sevinirlər. Onlar yaxın vaxtlarda doğma ocaqlarına qayıdaqlarının sevincini yaşayırlar. Bu sevinci, bu fərhi qəçqinlərə, köçkünlərə bəxş etdiyimizə görə özümüzü çox xoşbəxt sanırıq. Artıq Vətən müharibəsi qələbəmizlə başa

çatıb, düşməni məğlubiyətə uğratmışaq, diz çökdürmüşük. Atəş səsleri kəsilib, silahlar susub. İndi yer də, gőy də rahat nefəs alır. İnsallah, çox qısa müddət ərzində köçkünlər bu yerlərə qayıdaq, əməkli, zəhmətləri ilə kənd-kəsəklərimizi cənnətə döndərcəklər. İşgaləndən azad edilmiş şəhər və kəndlərdə həyat əvvəlki axarına düşəcək. Mən daha çox Şuşa şəhərinin işğaldan azad edilməsinə sevindim. Bayraqımızın bu şəhərin üzərində dalğalandığını görəndə xoş hissələr keçirdim. Möhtərem Prezidentimiz, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandan İlham Əliyev də çıxışlarının birində demişdir: "...Şuşanın Azərbaycan xalqının qəlbində xüsusi yeri var. Bu, bizim tarixi şəhərimizdir. Qədim mədəniyyət ocağıdır. Şuşa Azərbaycan xalqına bir çox istedadlı, dahi şəxslər bəxş edib. Əlbette ki, Şuşasız bizim işimiz yarımcıq olar." Şükürler ki, uğurlu döyüslərdən sonra Azərbaycan Ordusu üçrəngli bayraqımızı Şuşada dalğalandırdı! O möhtəşəm günü heç vaxt unutmayacaqıq.

Son illərdə ordu quruculuğunda həyata keçirilən irimiqyaslı islahatların, genişmiqyaslı təlimlərin nəticəsi olaraq şəxsi heyəti həm yüksək döyüş qabiliyyətinə, həm də yüksək mənəvi-psixoloji hazırlıqla malik olan ordumuzda bu il sentyabrın 27-nə kimi əsgərlərimiz mahiyyəti torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi olan döyük növbətçiliyini döyük əzmiylə, döyük əzmini tamamlayan qələbə ruhuya aparırı. Bu niyət Vətən müharibəsində gerçəkləşdi...

Müharibədə (Vətən müharibəsində) hər döyük əhəmiyyəti olğduğu kimi, hər qələbə də dəyərlidi. Azərbaycan Ordusu 44 gün belə döyüdü. Qələbeni belə qazandı.

Hamımız Suqovuşanın işğaldan azad edilməsinə də sevinmişdik, Füzulinin, Cəbrayıllı, Zəngilanın, Qubadlıının ermənisizləşdirilməsinə də, Xudafərin körpüsünün sıxlıqlardan xilas olunmasına da. O yerlərdə Azərbaycan əsgərinin qalibiyət bayrağının əzəmətlə dalğalanmasını indi xəyalən görürük, azərbaycanlıq o yerləri də kənd-kənd, ev-ev dikəldəcək...

Ruhumuzun şəhəri olan Şuşa işğaldan azad edildi. Bilmirəm, gürzəm düşəndə ora Gəncə qapısından girdim, İrəvan qapısından girdim, Ağoğlan qapısından girdim. O qapılardan üçü də ruhumuzun qapısı axı...

Vətən müharibəsinin ilk günlərində əsgər Əlövət Məmmədov demişdi:

- Yeniyetməliyimdə Şuşa haqqında men də oxumuşdum. Nəcə-neçə yadellinin bu şəhəri ala bilmədiyi men də eşimdi. Necə bir yerde salındığı haqqında əlavə məlumatlar da almışdım. Görmədən hüsнüne men də heyran olmuşdum. Döyükler başlayanda işğaldan sonra ora gedəcəyimə qərar vermişdim. İstəyimi əsgər yoldaşlarına da bildirmişdim. Hamısı fikrimi bəyənmişdi.

Əsgərin dediklərindən duyulanmışdıq. Belə gözəl bir niyət bizim də düşüncələrimizi tərəfəmişdi, zabit Elcan İsmayılovun da:

- Müqəddəs niyətdi. Hamim sən kimi düşünürük, hamimizin belə niyəti var. Ancaq əvvəlcə onu azad etməliyik. O niyət Şuşanı, eləcə də işğal olunmuş digər ərazilərimizi də ermənisizləşdirəndən sonrakıni niyətidi.

Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu Vasif Sabitzadənin dalğılığı dikkətimi çəkdi. "Baxışını bürüyən qəherəne qəherdi, əsgər?", - soruştum. Bir anlıq duruxub dedi:

- Qonşumuz Kərim baba şəsalıdı. Atam deyir ki, o da digər şəsalıları kimi, 28 ilə Şuşanı xəyalında yaşıdır. Men hərbi xidmətə gələndə ümidi deməşdi ki, ordumuz məni bu nisgildən qurtaracaq. Vətən müharibəsində men də iştirak edirəm. İşğalı sona çatdırmaq üçün döyükürdük. Minlərlə Kərim babaları niyətinə çatdırmaq üçün döyükürdük...

1991-ci ilin yanvarın sonunda Xocalıya ezam edilmişdim. Oradan Şuşaya da getmişdik. Yuxarı Gövhər ağa məscidindən gələn azan sesini ruhumun meracı bilmişdim. O gecə göyər mənə nə qədər yaxındı, İlahi, nə qədər! Dan yeri söküller-sökülməz Cıdır düzüne gəlmışdik. Oradan Daşaltıya kinimi, qəzəbimi də büküyüm daşalar atmışdım. O vaxtdan

Ovqat

Ruhumuza qaytardin ruhumun şəhərini, Azərbaycan əsgəri...

beri hər yadına düşəndə mənə elə gəlmİŞdi ki, Şuşa işğaldan azad edilənə kimi Daşaltıının başına daşalar atılacaq. Vətən müharibəsində bizim xəyalən atlığımız daşları Azərbaycan əsgəri güllələrə çevirib atdı, Daşaltı mənən daş altında qaldı.

Şuşa işğaldan azad edildi. İllər sonrası Qoşa qala qapısında ayaq saxlayıb üzüm gələn, ərkim çatan şəsalıların birindən bircə ağız oxuma istəyəcəm, ruhumla dinləyəcəyim oxumaya ömrümüz bundan sonrasına şükranlı duası deyəcəm. Və Daşaltı tərəfə baxacam. Sübh namazının azan səsini Daşaltı əməliyyatında şəhid olanlarımın ruhuna dua bileyəm...

Azərbaycan əsgərinin qələbə ruhumun tantənəsi kimi indi Şuşada da qalibiyət bayrağının dalğaları. Yerlər də, göyər də bu əzəmetin heynanı. 28 ilə göy üzü bù biçim təməs görməyib. Azərbaycan əsgəri göy üzünən könül xoşluğunu 28 ilən sonra özünə qaytardı. Hamı noyabrın 8-ni - Şuşanın işğaldan azad edildiyi gün də, noyabrın 10-nu - Vətən müharibəsinin başa çatlığı günü də Azərbaycan əsgərinin qüdrəti bildi. Bu qüdrətin dünyəvi qüdrət olduğunu çox yerdə çıxarı etiraf edəcək. Azərbaycanı sevənlər səmimiyyətə, digərləri məcburən, haqqın, ədaletin mənəvi tələbi kimi deyəcək ki, Azərbaycan Ordusu qadir ordudu....

Pənaheli xanın, Xan qızı Nətəvanın, Cabbar Qaryağdioğlunun, Mir Möhsün Nəvvabın, Üzeyir bəyin, Bülbülün, bütün qalalların ruhuna gözaydındılığı günü oldu 8 noyabr. 28 ilə mənəvi sıxıntıdaydı Qala-şəhər. Məscidlərindən azan səsini gəlmirdi, Azərbaycan əsgəri Şuşada Gövhər ağa məscidində 28 ilin toz-tomurunu təmizlədi, həmin gün burada niyət namazı qılındı.

Xarıbülbülün ləçəklərinə xal düşməsdü, İsa bulağının səsi batmışdı, Cıdır düzünün əlli üyüşməsdü, Qaladan Topxanaya enən yollar dəlaşiq düşməsdü, doğma səsə, doğma nəfəsə təmarziydi, 28 ilində Şuşanın dağlığının dumanı çəkilirdi; 28 ilində

gözləri yol çəkirdi Şuşamızın... Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin xalqa müraciəti vətəndaşlara, dünya azərbaycanlılarına gözaydındılığı oldu: "Böyük fəxarət və qürur hissi ilə bəyan edirəm ki, Şuşa şəhəri işğaldan azad edildi! Şuşa bizimdir! Qarabağ bizimdir!"

Şuşanın işğaldan azad edilənə sevincini Vətən müharibəsinin qurtarmasına əminlik kimi yaşıdıq.

Döyüklerdə imkan olduqca kəlmələşəndə döyükə sevgisini, yüksək döyükə əzminni, qələbə ruhunu könülü köçürüdüm döyükçüler deyidilər ki, bəzən Vətən müharibəsini Böyük Qələbəyle tamamlayacaqıq. Bir gündə bir mövqedən düşmənin üç tankını, artilleriya qurğusunu sıradan çıxardan, neçə-neçə canlı qüvvəsini məhv edən döyükçülerin qətiyyətində gördüm atılacaq sonuncu gəlləni, döyükçülerin deyidilərin inam cəlalarında eştidim. Vətən müharibəsinin sonuncu güləsənin səsini. Əsgər Ələsgər Əliyev deməşdi: "Babam şəşalıdı. Atam orada doğulsa da, Bakıda böyüyüb. İldə iki-üç dəfə Şuşaya gedirmiş. 1992-ci ilə kimi. Hərbi xidmətə gələndə atama. "Səni Şuşana qaytarmaq üçün Ali Baş Komandanın döyükə əmriyle döyükçəyik, ata. Uşaqlığının, yeniyetməliyinin şəhərinə bu yaşında da doyunca dolaşacaqsan. Cıdır düzündən dərdiyan çıçəklərin etrinin yadırğamayıbsan, yəqin...", - deməşdim. Vətən müharibəsi başlayıb. Döyükürük. Əsgər olaraq atama vəfa borcumu yerine yetirəcəm", - döyükçünün inamı inamının işığına dönmüşdür. Səhərisi gür dəşəmən həmin mövqedən xeyli uzaqlaşdırılıb. Bu gün əsgər Ələsgər Əliyevin sevincinin kükrədiyini gümanlaşırıam. Həm də güman edirəm ki, bu sevinc zamana bac verəsi sevinc olmayıb; həm döyükçü kimi qururlarıram, həm də oğul kimi.

270 yaşlı Qala, Pənahabad zaman-zaman sınaqlara ünvan da olub. Üç dəfə yandırılıb da. Yaşayıb. Mərdliklə, mərdanə yaşıyib. 1992-ci ilin 8 mayında işgal edilmişdi Qala-şəhər. Ruhu-

muzun sıxıntısının yaşı həmin günle yaşış iddi. Bitdi o sıxıntılar. Ruhumuz o sıxıntılarından qurtardı. Azərbaycan əsgəri o sıxıntıları tarixi qələbə qazanmaqla bitti. Bu qələbə Vətən müharibəsində tarixi mərhələnin başlangıcı oldu - bir gün sonra düşmən möglüb olduğunu etiraf etdi. Ötən il "Açıq qapı" günündə rastlaşıdığım şəhəri əsgər atası Səlim kişi sözəsə deməşdi ki, Şuşa işğaldan azad edilənə kimi Əzrayilla can vermərem. Onu da demişdi ki, Şuşa ruhumun besiyidi. Indi Səlim kişişinin sevincinin boyu ömrünün boyundan çox böyük döydü, lap çox...

2016-ci ilin Aprel döyüklerindən bir gün sonra Lələtəpədəydim. Zabitlərlə, əsgərlərlə kəlmələşmişdik, Lələtəpədə dalğalanın bayrağımızı bağrıma basmışdım, diz çöküb öpmüşdüm bayrağımızı. Lələtəpənin sağında-solunda yollar görmüşdüm, "Bu yollar hara gedir?" - soruştum. "Şuşaya", - deməşdilər. O vaxtdan noyabrın 8-ne kimi Şuşaya aparacaq yollar yuxularımda gecələyirdi. "Səyyar xəyalımız" o yolların ağına düşmüdü; Azərbaycan əsgəri milyonlarım səyyar xəyalını gerçəkləşdirdi. Xəyalı gerçəkəşənlər işğalın son gününün sevincini də könül xoşluğuya yaşadı.

Qoşa qala qapısının yanında Süleymanın kəkklikotulu çayından birə qurtur işçəm, bütün ağrıacılar canımdan çıxar. Behbub kişisinin, İlqarın, Vasiñin, Elçinin, ... timsalında bütün şəsalıları qəhəri qəhərim iddi, nisgilə nisgiləm. Zabit olmuş mərhum Seyidəğa Mövsümlü də - bir-birimizə ölüm qardaşı deyirdik - belə deyirdi...

Şuşa - şüşə səsləşməsi mənə gözəl könül xoşluğunu verir... Sərin payız səhərində İsa bulağının da, Səkili bulağının da, Şəmilin bulağının da, Qarqar çayıının da eyni açılıb; işğaldan qurtarılmış səhərin gileylərini də deyirlər, həsrətinin tərcümanı olan şikəstələrini də....

Sərin payız səhərində milyonlar Azərbaycan əsgərinə deyir ki, ruhumuzu qaytardin ruhumun səhərini, Azərbaycan əsgəri!

**Rəşid HÜSEYNOV,
əməkdar jurnalist**

lükə ciyərlərinə çəkənlərə bir-birər dənışacaq. Beş-üç kəlməsi ni mən də eştiməyə niyətliyem...

Vətən müharibəsi başlayan- dan beş-altı gün sonra döyükə bölgəsində mövqe qələbəsi qazanmış əsgərlərə kəlmələşəndə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin xalqa müraciətinde dediyi bir fikri də xatırlamışdıq: Vətən müharibəsinin qələbə ilə başa çatacağının dönməz zəmanəti kimi: "Dünya-da heç bir qüvvə bizi haqq yoldundan döndərə bilmez. Dünyada heç bir ölkə bizim iradəmizə təsir edə bilməz. Biz haqq yoldundayıq. Biz qalib gelirik. Biz zəfər çalırıq və biz öz torpaqlarımızı geri alacaqıq, ərazi bütövlüyüümüzü bərpa edəcəyik". Torpaqlarımızı geri alırdıq! Qarağagızı bərpa etdik! Qarağagızı bizimdir!

Əks-hücum əməliyyatından əvvəl ön xətdə, səngərlərdə əsgərlər kəlmələşəndə Azərbaycan Ordusunun döyükə və mənəvi-psixoloji hazırlığının, döyükə sevgisinin, əsgərlərin qələbə ruhunun zəmanəti ilə qətiyyətə deyirdik ki, yaxın vaxtlarda Qələbənin sevincini yaşayacaqıq. Dileyimiz gerçəkləşdi. İndi du boyda sevinci qədərsiz könül xoşluğulla yaşayırıq. Bu sevinci məməkətə, "Azərbaycan!" deyənlərə, "Can Azərbaycan!" deyənlərə Azərbaycan əsgəri yaşıtdı. "Belə döyükə, dövlət, Vətən sevgisi görən olubmü, demək çətindir. Dağ yuxarı, şəhidi ciyində, döyükə-döyükə qan-tər içində qalırdı, Azərbaycan Ordusu. Nə yaralıni, nə şəhidini eldən buraxmırı. Nəfəs almadan Şuşaya çıxıdlar". Rus mediasında dərc edilən bu fikirlər Azərbaycanın sevənlərə qurur, qələpaxılara bir az həsed, bir az ehtiyatlılıq, bir az da səksəkə yaşıdadır, şübhəsiz...

Rus mediasında deyildiyi kimi, nefəs dərmedən Şuşaya çıxan döyükçülərimiz son yüz illərin ən möhtəşəm qələbəsini qazandı. 8 yaşlı nəvəm ermənilərin təslim sənədini eşidər-eşitməz boynuma sarıldı, "Bəs Xocalı?" - sorusdu. Bu sorğu onun Xocalı faciəsinə bələdiyinin sualiydi, Azərbaycanın erazi bütövlüyüünü bərpa olunması istəyinin sualiydi və anasının elindən yapışb həyətə dərtişdi. Getdilər. Boyu bərabərində olan bayrağımızı həyətde tay-tuşlarıyla o qədər sevgilərlə, şəhəri sevinci içinde o qədər herəratlı dalğalandırdı ki!

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin xalqa müraciətinde dediyi fikirləri iciti-maiyət 28 illik nisgilə sərkərdə təsəlliisi bildi: "...Şuşa Qarabağın tacıdır! Şuşanın azad edilməsi həm böyük siyasi, həm böyük strateji, eyni zamanda, çox böyük mənəvi məna daşıyır. Biz Şuşaya qayıtdıq, biz Şuşanı qaytardıq, biz Şuşada yaşayacaqıq". Bu inam tam qələbə qazanılacağına əminlik kimi sələnmişdi. Vətən müharibəsi Qələbə ilə başa çatdı...

Şuşa - şüşə səsləşməsi mənə gözəl könül xoşluğunu verir...

Sərin payız səhərində İsa bulağının da, Səkili bulağının da, Şəmilin bulağının da, Qarqar çayıının da eyni açılıb; işğaldan qurtarılmış səhərin gileylərini də deyirlər, həsrətinin tərcümanı olan şikəstələrini də....

Sərin payız səhərində milyonlar Azərbaycan əsgərinə deyir ki, ruhumuzu qaytardin ruhumun səhərini, Azərbaycan əsgəri!

Hikmət Hacıyev: Ermənistanın Kəlbəcərdən çıxması da vandalizm aktları ilə müşahidə olunur

Azərbaycanın Kəlbəcər rayonunda qeyri-qanuni məskunlaşmanın nəticələri aradan qaldırılmalıdır. BMT Təhlükəsizlik Şurasının da Kəlbəcərlə bağlı xüsuslu qətnaməsi var.

Bu sözleri Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının xarici siyaset məsələləri şöbəsinin müdürü Hikmət Hacıyev noyabrın 15-də keçirilən brifinqdə bildirib.

Prezidentin köməkçisi qeyd edib ki, Kəlbəcərdə mülki əhalinin meskunlaşması tamamilə qanunsuz xarakter daşıyır. Ona görə orada olan hər hansı bir mülkiyyətin heç bir hüquqi hüvəsi yoxdur: "Ərazini tərk edən ermənilər Kəlbəcərdəki mülki obyektləri yandırır, bu, xarici medianın görüntülərində de əksini tapır. Ermənilər etraf mühitə və mülki obyektləri ziyan vururlar. Ətraf mühitə vurulan zərərin, ekoloji terrorun qarşısı alınmalıdır. Ərazide inşa edilmiş tikiliilər də qeyri-qanunidir. Son məqamda da bu ərazi-lərin işğaldan azad edilməsi prosesində maddi mədəniyyət abidelərinə zərərlərin vurulması həyata keçirilir".

Hikmət Hacıyev bildirib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, Ermənistən Respublikasının baş naziri Nikol Paşinyan və Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinin noyabrın 10-da imzaladığı birgə bəyanatın icrası istiqamətində işlər davam etdirilir. Ermənistən Kəlbəcərin tam boşaldılması üçün noyabrın 25-dək vaxt istəyib.

Ermənilərin bəyanatda

göstərilən rayonlardan çıxarılması işlərinin davam etdiyi bildirən Hikmət Hacıyev deyib: "Bəyanatın tələblərindən biri Kəlbəcərin noyabrın 15-dək təhvil verilməsi idi. Lakin Ermənistən tərəfi Rusiya vasitəsilə bu vaxtin əzələlməsi üçün müraciət edib. Hava şəraitini cətinləşir, o istiqamətdən yalnız bir yol var və yolun ötürüçülüq qabiliyyəti aşağıdır. Azərbaycan bunu nəzərə alaraq, humanistlik nümayiş etdirib və Kəlbəcərin noyabrın 25-dək təhvil verilməsinə razılıq verib. Öhdəliklər qüvvədə qalır, vaxtin əzadılması ilə bağlı xüsusi bəyanat imzalanmasına ehtiyac yoxdur".

Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi qeyd edib ki, noyabrın 20-də Ağdamın, dekabrın 1-dək isə Laçının təhvil verilməsi nəzərdə tutulur.

Hikmət Hacıyev onu da diqqətə çatdırıb ki, Ermənistən Kəlbəcərdən çıxması da vandalizm aktları ilə müşahidə olunmaqdadır. Ərazi-lərimizin işğaldan azad edilməsi prosesində son mə-

qamda da maddi mədəniyyət abidələrinə zərərlərin vurulması həyata keçirilir.

"Ağdamda Tiqranakert adlandırdıqları ərazidə qanunsuz arxeoloji qazıntılar aparırdılar. Bu qazıntılar zamanı əldə edilənlərin Ermənistana aparılması cəhdəri də var. Bu, beynəlxalq qanunların pozulmasıdır. Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində maddi-mədəni irs talan edən də Ermənistən olub. Biz işğal olunmuş ərazilərdə maddi mədəniyyət abidələrinə, xüsusən məscidlərə vurulan zərərləri görürük, hətta məscidlərdə donuzlar saxlanılır. Daha ətraflı araşdırılmalarдан sonra Ermənistən barbar əməlliərinin nəticələri bir daha özünü bürüze verəcək", - deyə Prezidentin köməkçisi qeyd edib.

Brifinqdə Müdafiə Nazirliyinin Beynəlxalq Hərbi Əməkdaşlıq İdarəsinin reisi general-major Hüseyin Mahmudov deyib ki, Azərbaycan, Rusiya və Ermənistən rəhbərləri tərəfindən imza-

lanmış bəyanata əsasən, planlaşdırılan Kəlbəcərin təhvil verilməsinə paralel olaraq, oraya yerləşdiriləcək Azərbaycan Ordusunun hissələri və qüvvələri rayon ərazisine hərəkət etmək üçün tam hazır vəziyyətdədir.

General-major bildirib ki, Azərbaycan Ordusunun mühəndis qoşunları tərəfindən Kəlbəcərə bitişik olan və bu günədək ordumuzun nəzarətindəki ərazilər minalardan temizlənib.

Kəlbəcər rayonunun ərazisine və əvvəlcədən müəyyənəşdirilmiş post və məntəqələrə hərəkət əsasən iki istiqamətdən - Goygöl və Daşkəsəndən həyata keçiriləcək. Kəlbəcərə daxil olacaq qüvvələrimiz, ilk növbədə, Azərbaycan-Ermənistən dövlət sərhədi və Qarabağ ərazisində sülhəməramlılar tərəfindən yaradılmış nəzarət məntəqələri boyunca yerləşdiriləcək.

İdarə reisi vurgulayıb ki, Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi yüksək texnologiyaya malikdir və biz prosesi diqqətlə izleyirik. Heç bir təribatda yol verilmir. Brifinqdə göstərilən videodan göründüyü kimi, bir neçə kilometr uzunluğunda avtomobil karvanları hərəkət edir. Yol çox dar olduğu üçün bu proses ləngiyir. Əsas məqsədimiz prosesi diqqətlə izləmək və yaranmış vəziyyət barədə tam dəqiq məlumatı ictimaiyyətə çatdırmaqdır.

O bildirib ki, ermənilər işğal altındaki əraziləri tərk edərək binaları, məşələri yandırır, öz postlarını dağıdır. Bu, bir daha onların əsl iç üzünü dünya ictimaiyyətə nəzəret edir. Biz bu proseslərə nəzəret edirik.

Ordu və cəmiyyət

Azərbaycançılıq işğali məğlub etdi!

Vətən müharibəsi qələbə ilə başa çatdı, Azərbaycan Ordusu torpaqlarımızı işğaldan azad etdi. Dünya Azərbaycan Ordusunun qüdrətini gördü. Dünya onu da gördü ki, Azərbaycan xalqı torpaq üçün şəhidliyinə də hazır olan xalqdır.

Ermənistən hərbi birləşmələri dəfələrlə dövlət sərhədimizi pozmağa, işğal edilmiş ərazilərdən torpaqlarımızı güclü atəşə tutmaqla təxribatlar töretməyə cəhd göstəririd. Azərbaycan əsgəri hər dəfə bu cəhdərin qarşısını qətiyyətlə alır. Beynəlxalq təşkilatların qəbul etdiyi sənədlərə məhəl qoymayan, Azərbaycanın danişıqlar təklifini müxtəlif bəhanelərlə uzatmağa, status-kvonu saxlamağa çalışan Ermənistən yeni ərazilər iddiasıyla yaşayır. Azərbaycan bunların qarşısını almamışdır.

Sentyabrın 27-də eks-hükum əməliyati kimi başlayan döyüşlər Ali Baş Komandanın əmriylə Vətən müharibəsi kimi davam etdi. Ordumuzun şəxsi heyəti bu müqəddəs əmri yüksək döyüş əzmiylə, qələbe ruhuyla yerinə yetirməye başladı. Ordumuz döyüşlərin ilk günlərində nisbi müqavimət göstərən düşmənin müdafiə səddini yarşı, dayaq məntəqələrini dağıtdı, komanda məntəqələrini fəaliyyətsizləşdirdi. Strateji əhəmiyyətli yüksəkliklərdən sıxışdırılan düşmən yaşayış məntəqələrindən daha ciddi müqavimət göstəririd. Azərbaycan Ordusu bu müqaviməti qətiyyətlə, cəsərətlə dəf edərək kəndləri işğaldan azad edirdi. Qazanılan qələbələr döyüşçülərimizin döyüş ruhunu da, qələbe əzmini də yüksəldirdi. Mən də ərazilərimizin işğaldan azad edilməsini böyük sevinclərle yaşayırdım. Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı fəxri adı verilmiş Mübariz İbrahimovun təkbaşına mərdliklə döyüdüyü, şəhid olduğu mövqənin alınmasını da hemin seviyyədə sevincə yaşıdadım.

Azərbaycan Ordusu Suqovuşanı, Füzulini, Cəbrayılı, Zəngilanı, Qubadlını işğaldan azad edəndə, düşmən məğlub olduğunu etiraf etməli idi. Erməniliyi imkan vermədi. Havadarlarından kömək almağa cəhdler göstərdi. Bilmədi ki, nə qədər kömək alırsa-alsın, məğlubiyyətə məhkəmədir. Bilməliydi ki, işğalçılıq vətənpərvərliyə heç zaman qalib gəle bilmez.

Şuşanın işğaldan azad edilməsi "Mən azərbaycanlıyım!" deyənlərin hamisının ürəyini dağa döndərdi. Qədərsiz sevinc yaşanırdı. Bu, böyük qələbə idi. Şuşa kimi çətin relyef malik olan şəhəri işğaldan azad etmək çətin, çox çətin idi. Azərbaycan Ordusu bu çətinin, bu mümkünüslüyü məmkün etdi. Düşmən bundan sonra döyüşə bilməzdii; darmadağın edilmiş ordusu ilə nəyə nail ola bilərdi ki?!

Düşmən təslim oldu.

Noyabrın 10-u Vətən müharibəsinin başa çatlığı gün oldu.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin xalqa müraciətində dediklərini xatırlayacaq: "Bu gün böyük qürur hissi ilə deyə bilərik ki, Füzuli bizimdir, Cəbrayılı bizimdir, Zəngilan bizimdir, Qubadlı bizimdir, Ağdam bizimdir, Laçın bizimdir, Kəlbəcər bizimdir, Şuşa bizimdir, Qarabağ bizimdir, Qarabağ Azərbaycanlıdır! Eşq olsun, Azərbaycan xalqına! Yaşasın, Azərbaycan!"...

Vətən müharibəsində azərbaycançılıq işğali məğlub etdi!..

Vətən müharibəsində tarixlər yazılırlar: Qələbənin tarixi, bəşəriliyin tarixi. Azərbaycan Ordusu bu qələbəsiyle həm de beynəlxalq terror şəbəkəsinin birini ləğv etdi...

Məcburi köçkünlər doğma yerdə qayıdaq. Şəhərlər, kəndlər Cocuq Mərcanlı kimi yenidən qurulacaq...

**Gülsurə HÜSEYNOVA,
Bakı şəhəri**

Torpaq uğrunda ölü varsa, Vətəndir!

məzarlarını ziyarət edib, evlərini baş çəkərək, ailəsi ilə həmsöhbət olub.

Bir gündə iki övladını torpağa tapşırın Mailə Allahverdiyeva acısı nə qədər böyük olsa da, məqrur dayanıb. Sevinir ki, torpaqlarımız işğaldan azad edilib. Düşməndən oğullarının qisası alınıb: "Vətən yolunda, torpaq yolunda şəhid oldular. Şükür Allaha ki, torpaqlarımız işğaldan azad olundu. Balalarım qanı yerde qalmadı".

Öküz qardaşların heç vaxt bir-birilərindən ayrılmadıqları deyən Mailə ana oğullarının toylarını da bir yerde etməyi arzulamışdı. "Bir yaxt, bir dururdular. Həmişə bir yerde olurdular. Hərbi xidmətə də qosa getdilər. Gözləyirdim ki, gələnlər, evləndirir. Eyni gündə evləndirək cədəm onları. Gözaltıları da var idi. İki bacı istəyirdilər", - deyən şəhid anası göz yaşlarını saxlaya bilmir...

Nazir və Tacir qardaşlarının sonbeşikləri idilər. Bacıları Sahilə xanım deyir ki, qar-

daşları evin nuru, işığı, həminin sevimli olublar: "Ailədə 10 uşaq olmuşuq. Nazir və Tacir sonbeşik idilər. Anam işdə olduğu üçün qardaşımı mən böyükümüşüm. Odur ki, elə bilərəm tekce qardaşlarım deyil, həm də balalarım şəhid olublar. Onlarla fəxr edirəm".

edilməsində iştirak ediblər. Telefonla danışında deyirildi ki, Vətən uğrunda döyüşürələr. Qələbə qazanacağımıza əmin idilər. Ailədə yaşça ən kiçik olsalar da, daha yüksək mərəbəyə - şəhidlik zirvəsinə ucaldılar. Qardaşlarımla fəxr edirəm". Nazir və Tacir qardaşlarının timsalında bütün şəhidlərimizə borcluyuq. Çünkü ən yeni tariximizi onlar yazdırılar, öz qanları ilə. Torpaq uğrunda ölü varsa, Vətəndir!

Qüdrət Allahverdiyev əkiz qardaşlarının vətənpərvər olduğunu deyib: "Tacir və Nazir topçu kimi düşmən qüvvələrinin darmadağın

Azərbaycan Ordusunda andıçmə mərasimləri keçirilib

Müdafiə nazirinin təsdiq etdiyi illik hazırlıq planına əsasən, noyabrın 15-də Azərbaycan Ordusunun təlim hissə və bölmələrində gənc əsgərlərin andıçmə mərasimləri keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, mərasimlər Azərbaycan Respublikasının Dövlət Həminin səsləndirilməsi ilə başlayıb. Gənc əsgərlər tətənəli surətdə Hərbi andı qəbul edərək Vətənə sadıq olacaqlarına söz veriblər.

Sonra Müdafiə Nazirliyi-

nin nümayəndələri və hərbi hissələrin komandanlığı gənc əsgərləri Hərbi andı qəbul etmələri münasibətlə təbrik edib, xidmətlərində ni-

zam-intizamlı, vicdanlı və cəsərəti olmağı, həvalə edilmiş silah və texnikanı dərindən öyrənməyi, Vətənənə olan əsgəri borcunu ləyaqət-

le yerine yetirməyi arzulayıblar.

Yekunda şəxsi heyət tətənəli marşla tribuna öündən keçib.

"Xalqımızı qələbələrimizlə sevindirdik"

Vətən müharibəsinin ilk döyüslərində bir sırə yaşayış məntəqələrimiz qəsbəkarlardan azad olundu. Bu gün Azərbaycan Bayrağı ermənilərdən təmizlənmiş Su-qovuşanda, Hadrutda, Füzulidə, Cəbrayılda, Xudafe-rin köprüsündə, Zəngilanda, Qubadlıda və gözəl Şuşamızda dağalanır. Müzeffer Azərbaycan Ordusu erməni qəsbinə, erməni işğalına tamamilə son qoydu, düşməni məglubiyətə ugratdı.

Döyüslərindən özündə sevinc, fərəh gördük. Bu zəfər sevinci, qələbə fərəhi id - müqəddəs, doğma bir fərəh idi. Vətən uğrundakı döyüslərde böyük hünər göstərmiş qalib hərbçilərlə söhbat etməyin duyğusal bir sevinci, ovqatı, ahəngi var. Ağır döyüslərde düşməni məglubiyətə ugratmış, zəfər qazanmış, torpaqlarımızı erməni işğalından azad etmiş əsgərlərlə görüşümüz ömrümüzə yazılıdır.

Gizir Tural Əliyadə xidmətə başladığı ilk günlərdən hərbi olacağına qərar verib. Xidmətini başa vuran kimi gizir hazırlığı kursunda oxuyub. Vətən müharibəsində gedən döyüslərdən vurub. Sərrast atəsi ilə yurdumuzdan çıxmış istəməyən erməni qəsbəkarlarını məhv edir. Döyüsdən yeni-

səretlə, hünerle vuruşduq, - deyə çavuş Arzuman Həbibov səhbatimizə qoşuldu. -Çox fərəhli, qürurverici an-lar yaşadıq. Uzun illər erməni işğalında qalmış Vətən torpaqlarının azadlığı uğrunda döyüsdük. Bütün döyüslərdə düşməni ağır itki-lərə məruz qoymuş. Onların

ret bəsləyirdi. "Bu nifret ermənilərin Xocalıda töredikləri soyqırımdan yaranmışdı. Döyüslər zamanı bu nifret mənə daha da güc-qüvvət verdi. Biz döyüş meydانlarında Xocalıda, Gəncədə, eləcə də başqa şəhər və kəndlərimizdə günahsız öldürülmüş, güllənləmiş in-

qaçmaqdan başqa yolu yox idi. Çünkü mövqelərində ləngiyib qalsayırlar, güllənlərimizə tuş gələcəkdilər. Ölüm-dən qurtulmaq üçün Ermənistana üz tutdular. Erməni işğalı başa çatdı.

Ermənilər işğal etdikləri ərazilərimizə üçurub dağı-dıblər. Ele bir ev yoxdur ki, girib orada yaşamaq mümkün olsun. Düşmənin üçurub dağıdıqları evlər, binalar təzədən tikiləcək.

Əsgər Əlkeybər Qəmberov da Vətən müharibəsi başlanan gündən vuruşan oğulların sırasında olub. Zirehli texnikadan erməni işğalçılarının mövqelerinə odəlyib. Her gün onun sər-rast atəsi düşmənin mövqelərini darmadağın edib. Or-dumuz uğurlar qazandı, zəfərlər çalıdı. Qazanılan qələbələrdə, uğurlarda hər bir zabitin, hər bir əsgərin ayrıca, qəhrəmanlıq payı var.

Əsgər Əlkeybər Qəmberov dedi ki, hələ kiçik yaşlarından erməni işğalçılarına nif-

sanların qisasını aldıq. Şəhər və kəndlərimiz qəsbəkarlardan təmizləndikcə daha da fərəhlinirdik, daha da şücaətlə vuruşurduq. Oktobrebrin 18-də - Müstəqillik Gündündə üçrəngli bayraqımızın hem Füzül rayonunun mərkəzində, hem de qədimdən qədim olan Xudaferin körpüsündə qaldırılması hamı kimi mənə də çox sevindirdi.

Bayraqımızın Şuşada dalgalanmağının eşi-dəndə sevincim həddi-hüddüd olmadı. Bu müqəddəs günü həmişə arzulayırdıq. Müzeffer Azərbaycan Ordusu bundan sonra da xalqımıza böyük sevincər yaşa-dacaq".

Bu qəlebələr həmişə ordumuza xalqımıza sevdirecək. Azərbaycan əsgərinin azad etdiyi ərazilərdə yaşayış məntəqələrimizi Azərbaycan xalqı yenidən qura-caq.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan Ordusu"

ürün doğma və əzizdir. Bu doğmalıqdandır ki, biz cə-

Baş redaktor
polkovnik-leytenant
İlham BEHBUDOV

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublar səbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik
Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şərq" hərbi şəhərciyi

Növbətçi

Lalə HÜSEYNOVA

Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzet həftədə iki dəfə (III-VI günələr) neşr olunur.
"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində
səhifələnərək "Hərbi nöşriyyat" in mətbəsindən hazırlı
diapozitivlərənən çap olunur. Əlyazmaların ray verilmir,
teqdim edilən yəzərlər mülliətli qaytarılır.
Qəzeti mod.gov.az saytından oxuya bilərsiniz.

Lisenziya № 361
Sifariş № 798
Nüsxə 4000

RF Prezidentinin mətbuat katibi:
Moskva Rusiya ilə Türkiye arasında
iki tərəflə münasibətləri yüksək
dəyərləndirir

RF Prezidentinin mətbuat katibi bəyan edib ki, Moskva Rusiya ilə Türkiye arasında iki tərəflə münasibətləri yüksək dəyərləndirir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Kremlin rəsmi nümayəndəsi ABŞ və Fransanın Qarabağ münaqışının nizamlaşmasında Türkiyənin rolunun izah edilməsi barədə çağrısına dair suali cavablandırı郎 bildirib.

D.Peskov deyib: "Şübhəsiz, əgər Minsk qrupunda həmsədrlik üzrə bizim tərəfdəşlərimiz izahə ehtiyacı olarsa, əlbəttə, bu izahlar təqdim edilecək. Xüsusən ona görə ki, bizim diplomatik qurumlarımızın xətti ilə hazırda Qarabağ məsəlesi üzrə müntezəm əlaqələr həyata keçirilir".

D.Peskov Türkiyənin ABŞ və Fransa ilə ikitərəflə əlaqələri şərh etməyib. "Bizim öz ikitərəflə münasibətlərimiz mövcuddur və biz bu münasibətləri çox yüksək dəyərləndiririk. Bizim birgə həmsədr statusumuza gelincə, əlbəttə, bizim üçün başlıca məsələ Qarabağda bu yaxınlarda bərəqərar olan sülhü qoruyub saxlamaq, bütün qəçqınların və məcburi köçkünlərin geri qayıtmamasını təmin etmək və sair, həmçinin bu sülhün qorunub saxlanması monitorinqini aparmaqdır", - deyə D.Peskov əlavə edib.

Ömrümüzün işığı

Azərbaycan Ordusu Vətən müharibəsinə qələbələ tamamladı, torpaqlarımız işğaldan azad edildi. İşğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə bayraqlarımız qururla, əzəmətlə dalğalanır.

Azərbaycan qalib dövlət, Azərbaycan Ordusu qalib ordu, Azərbaycan əsgəri qalib əsgərdir. Azərbaycan əsgəri işğala gelən dərdi, qəhəri, nisgili dağıtdı. Azərbaycan əsgərinin tarixi qələbəsi torpaqlarımızın yaralarının melhəmi oldu. Sentyabrın 27-də əks-hücum əməliyyatı kimi başlayan Vətən müharibəsi kimi davam edən döyüslər tarixin bu günüyle sabahı döyüşürdü. Döyüslər Ali Baş Komandanın emrinə çox böyük məsuliyyətlə, dövlətə, dövlətçiliyə, Hərbi anda böyük sədaqətlə yerinə yetirdilər. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin İtaliya televiziyasına müsahibəsində dediyi bir fikir ordumuzun şəxsi heyətinin qəlebə ruhunu daha da kükredi, ictimaiyyətin sərkərdəsinə, ordusuna inamını daha da yüksəltdi: "...biz hər halda bu torpaqları qaytaracaqıq. Döyüş meydənında bugünkü vəziyyət də bunu göstərdi. Biz onları nəyin bahasına olsa, qaytaracaqıq. Ya dinc yolla, ya da müharibə yolu ilə, lakin qaytaracaqıq..."

Ordumuz torpaqlarımızı qaytardı.

Yaxın vaxtlarda işğaldan azad edilmiş torpaqlarımıza Böyük Qayıdış başlayacaq - məcburi köçkünlər doğma əllerinə qayda-caqlar, ermənilərin üçurub dağıtdığı evlər yenidən tikiləcək. İşğaldan azad edilmiş ərazilərimiz kənd-kənd, şəhər-şəhər dırçıləcək...

Vətən müharibəsi tarixdir. Bu tarix gələcək nəsillərə öyünd-nəsihət tarixidir: Sevin, Vətəni. Qoruyun, Vətəni! Yaşadın, Vətəni!..

Gənclər işğaldan azad edilmiş şəhərlərimiz, kəndlərimizin yenidən qurulmasına da fəal iştirak edecəkdir. Vətəndaşlıq borcu kimi, azərbaycançılıqla sədaqət kimi. Həmimiz Vətən müharibəsində qazanılan qəlebəni ömrümüzə işığı bilirik. Bu işıq Azərbaycan əsgərinin dünyası heyətləndirən qəlebəsinin işığıdır!..

Hüsnüyyə İDRİSOVA,
Bakı şəhəri